Nr 1
45e jaargang
2-1-90

Kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-JEUGD VAN 7 TOT 77

De superhelden veroveren Europa



45 F — NEDERLAND ƒ 2,95

HANS
DE WET VAN ARDELIA

Brievenpost:



Wil je wat weten of zo maar een briefje schrijven voor onze rubriek brievenpost, stuur dat dan naar:
Voor Nederland: Redaktie Kuifje, Postbus 341, 2100 AH Heemstede.
Voor België: Redaktie Kuifje, P.H. Spaaklaan 11, 1070 Brussel.
Als je brief in de rubriek brievenpost wordt geplaatst, krijg je een gratis stripalbum van Dommel toegestuurd!

Hallo Dommel,

Ik zal maar direct met de deur in huis vallen en ga geen heel vel papier volslijmen om een stripboekske te winnen. In plaats daarvan ga 'k m'n baksteentje luchten bij vous en *mijn* mening vertellen over *Dommels jeugd*. Ik start met enkele vraagjes.



- Hoe lang gaat Semafoor dat achterlijke paarse truitje nog dragen? Of wil ie geen afstand doen van z'n handgebreide misbaksel?
- Heeft hij nooit last van die kromme borstel onder z'n neus (keelverstopping bij het eten bijvoorbeeld)? Zo ja, kunnen we dan een reportage in Story verwachten? - Ben jij dienstplichtig? Zo ja, zou je dan in geval van oorlog die handgranaat tussen je ogen en je kwebbelke willen afstaan, of is dat je vaderland niet waard? (Sorry als die handgranaat een jeugdpuistje is!)

Zo, hier hou ik het bij, schat. Groetjes aan de redactie van

Debora Schelfhout
De Klinge, België

P.S. Kan ik m'n 13 Bfr. aan postzegels terugkrijgen. Alvast bedankt!

Hm, ik ben in m'n eigen blad nog nooit zo honds behandeld. Wat vindt u nou daarvan, meneer de hoofdredacteur, bovenstaande lezer solliciteert toch naar een ram op haar eigen jeugdpuistjes. Goed, wat betreft die mallotige trui van Semafoor en z'n dito snor heeft ze natuurlijk honderd procent gelijk, maar van m'n onvolprezen kokkerd blijft ze af. En die dat spreekt.

Zegt u nu zelf, meneer de hoofdredacteur, sommige briefschrijvers beginnen al aardig op voetbalsupporters te lijken. Nog even en je krijgt een ijzeren staaf in je nek. Wordt het geen tijd voor zware sancties? Als we deze briefschrijver nou 'ns géén Dommel- album toestuurden? Dat vindt u te



gortig... U vindt dat het allemaal wel meevalt. Een beetje kritiek mag best, vindt u. Maar dit loopt toch de spuigaten uit, om met Semafoor te spreken.

Lange tenen? Ik? U vindt dat ik met die lange tenen van me al aardig naast m'n schoenen loop, sinds ik elke week op televisie ben? Poeh, nog even en u geeft haar nog gelijk ook... O, zover wilt u toch niet gaan. Nee, dat moest er maar bijkomen. Ik geef toe, in m'n jonge jaren verkeerde ik nog niet in m'n huidige topvorm, maar ik ben altijd in een puike conditie geweest. Ze moeten het niet overdrijven, maar een beetje méér slijmballen zou ik de volgende keer tot wel op prijs stellen...

Dommel

uitgave van:
De Lombard Uitgaven N.V.
P.H. Spaaklaan 1-11
1070 Brussel
Telefoon: 02/5266811
Telefax: 02/5204405
Uitgever: Rob Harren
Hoofdredacteur: Jean-Luc Vernal
Redactie: Sophie Dumont, Michèle Gauthier en Martine Vienne
Administratie: Myriam van Dyck
Druk: Continental Printing Grimbergen/België

Abonnementsopgave/ klachten voor België:
M.C.E.
P.B. 4
1610 Ruisbroek
Telefoon: 02/525.14.03
Abonnementsprijzen:
Per half jaar (26 nrs): 1100 BF,
Per jaar (52 nrs): 1990 BF,
door storting op rekening 310-0702950-77
van M.C.E.-Brussel
Advertenties voor België:
de Lombard Uitgaven - Brussel
Nicole Geerlandt
tel. 02/5266811

Abonnementsopgave/ klachten voor Nederland:
P.V.O.-abonnementen services
Postbus 77, 5126 ZH Gilze
Telefoon 01615-7450
toestel 412
Abonnementsprijs: 6 maanden: fl. 65,—
Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkel rond KUIFJE.
Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementstermijn schriftelijk opgeven.

Advertenties Nederland:
Lombard Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede

Redactie Kuifje-Nederland:
Lombard Uitgaven Nederland B.V.
Postbus 341
2100 AH Heemstede
Buitenlandse abonnementsprijs op aanvraag.

HANS



DE STAD... DE UITGELATEN STAD, NADAT HANS AAN HET HOOFD VAN DE LEGERS DE OVERWINNING HEEFT BEHAALD, IN HET VERBLINDEND GOUDEN LICHT VAN EEN SCHITTERENDE DAG...



MAAR... WAT HEB JE, HANS? DIE RAMOZ HEEFT ZIJN LOT RUIMSCHOOTS VERDIEND!







DE VLIE-GENDE KRIJ-GERS VAN ARDELIA!

IEDEREEN TE WAPEN! WE VECHTEN TOT HET EINDE!


HUN STRIJDKREET... HET GEGONS DAT AAN DE SLAG VOORAF GAAT!

WAAR WACHTEN ZE TOCH OP?
ZE PROBEREN ONS ANGST AAN TE JA-GEN... ONS IN PANIEK TE BRENGEN!
LAAT NIE-MAND TOEGE-VEN AAN ZIJN VERLANGEN TE VLUCHTEN! DAT IS PRECIES WAT ZE HOPEN...

DE LUCHTTROEPEN VAN ARDELIA, BEWEGINGLOOS WACHTEND TOT ZE ZICH OP HUN PROOI ZULLEN STORTEN, VOR-MEN EEN DUISTER SCHILD BOVEN DE STAD...


KONINGIN ARDELIA, HET LEGER IS IN SLAG-ORDE EN WIJ WACHTEN ALLEEN NOG OP UW BE-VEL OM ONZE VIJAN-DEN TE VERNIETIGEN! IK BID U, SPREEK!


MAJESTEIT, VERGEEFT U DAT IK TUSSENBEIDE KOM... MAAR IK ZOU DE STRIJDLUST VAN GENERAAL RHAPER WILLEN BETEUGE-LEN...
MAAR...
HOEZO...?


DE LIST WAARMEE ONZE MEESTER-TOVE-NAARS VALSARY WAAN-ZINNIG HEBBEN GEMAAKT, IS ALS EEN BLIKSEM-SCHICHT ONS DOEL VOOR-BIJ GESCHOTEN!
GA VER-DER!

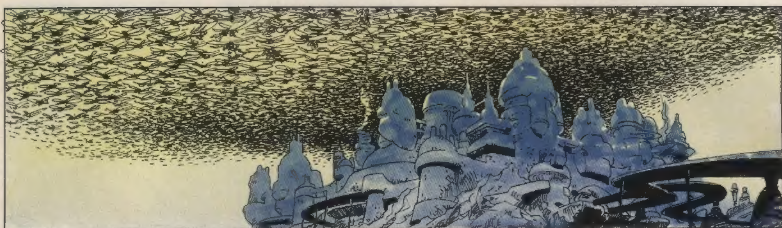

DE BEVOLKING VAN DE STAD STEUNT HANS... IN ELK GEVAL OP DIT MOMENT... EN ZE ZULLEN HUN HUID DUUR VER-KOPEN!
ONZE LEGERS ZULLEN HEN VER-PLETTEREN!


JA... MAAR DE KONINGIN ZAL EEN GROOT AANTAL VAN HAAR BESTE KRIJGERS VERLIE-ZEN... DIE ER TROTS OP ZIJN HAAR TE DIENEN EN VOOR HAAR TE STERVEN!
WAT RAAD JE ONS AAN?


IK MEEN DE ZIEL VAN DE BUR-GERS VAN DE STAD TE KENNEN... DIE IS VERANDERLIJK... HET HEL-DENDOM IS ZE NAAR HET HOOFD GESTEGEN, ALS EEN KOPPIGE WIJN...


ZE DENKEN LEEUWEN TE ZIJN, MAAR ZE ZIJN NIET MEER DAN SCHA-PEN IN EEN ANDERE HUID! MAAR RICHT U OP HUN WARE AARD!... ALS HUN STRIJDLUST OVER IS, GAAN ZE NADENKEN ...


LAAT DE SCHADUW VAN UW LEGER HEN IN DUISTERNIS BLIJVEN HULLEN! DE WARE MOED HOUDT ZONDER TE VERSAGEN STAND... MAAR NIET DE HUNNE! EN ZE ZULLEN HANS VERRA-DEN ZOALS ZE VALSARY HEB-BEN VERRADEN!




ZE HANGEN DAAR NOG ALTIJD...
WAAR WACHTEN ZE OP OM ONS AAN TE VALLEN?
ALLES LIEVER DAN DIE VERSCHRIKKELIJKE ONZEKERHEID!


IN DE STAD BEGINT DE STAAT VAN PARAATHEID, DIE DAG EN NACHT GEHANDHAAFD WORDT, HET MOREEL VAN DE MENSEN TE ONDERMIJNEN...
WE MOETEN IETS DOEN, HANS! EN ALS WE HEN AANVALLEN, MET AL ONZE VLIEGENDE MACHINES?


HA! HA! NIEMAND DURFT NOG EEN OOG DICHT TE DOEN UIT ANGST DAT DE ARDELIERS ZICH OMLAAG ZULLEN STORTEN! ZE SPELEN KAT EN MUIS MET JULLIE!


MISSCHIEN IS DAT WAT ZE WILLEN... DAT WE ONZE VERDEDIGING TERUGTREKKEN, ZODAT ZE ONS OP EEN ANDER FRONT ONDER DE VOET KUNNEN LOPEN!
MAAR WE KUNNEN NIET LANGER AFWACHTEN!


EN ALS JULLIE, DOODOP VAN VERMOEIDHEID EN ANGST, VAN UITPUTTING BEZWIJKEN... DAN...
ZWIJG, VERRADER!


JAMMER DAT WE VALSARY NIET KUNNEN VINDEN, HANS! DAN HAD HET VOLK EEN DOEL!
WE MOETEN EEN VERRASSINGSAANVAL UITVOEREN...
DE OUDEN WILLEN JE SPREKEN...


HANS, JONGEN, WE HOUDEN VAN JE!
WE HEBBEN JE GERED, MOOIE HELD!
MAAR... HA! HA! JE POPULARITEIT BEGINT TE DALEN ALS HET KWIK VAN EEN BAROMETER OP EEN IJSKOUDE WINTERDAG!


ALS JE NOG EEN UUR LANGER WACHT, VIND JE NIEMAND MEER BEREID JE IN DE STRIJD TE VOLGEN... DAN ZIJN ER ALLEEN NOG STINKEND BANGE LAFBEKKEN!
HEEL GOED! JULLIE HEBBEN GELIJK, OUDEN! STEL JE COMMANDO'S OP DE HOOGTE, KYLAL! WE GAAN DE KRIJGERS VAN ARDELIA AANVALLEN!

HELAAS, DRIEWERF HELAAS. IK VREES DAT HET AL TE LAAT IS, HANS! DIE SLET VAN ARDELIA DIE AL MINSTENS TWEEHONDERD JAAR OUD IS... MET HAAR VERJONGINGSKUREN...
JA! JA! ZIJ ZAL HET WINNEN, DIE HEKS!
KIJK MAAR!



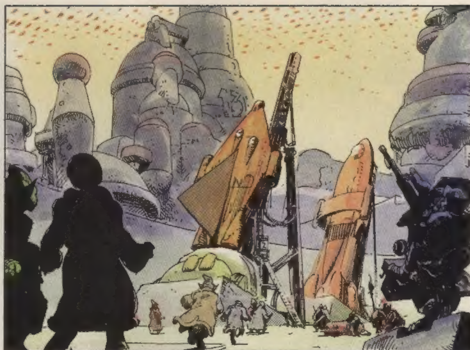
KONINGIN ARDELIA! ZE WAAGT HET ONS TE PROVOCEREN! MAAR HAAR BOL BESCHERMT HAAR!
OF ZE HOUDT EEN WAPENSCHOUW VOORDAT DE INVASIE BEGINT!

NEE, ZE...
LUISTER!

BURGERS VAN DE STAD, UIT MENSELIJKE BEZORGDHEID SPREEKT KONINGIN ARDELIA JULLIE TOE! OVER ENKELE OGENBLIKKEN ZAL ONS SCHITTERENDE LEGER JULLIE STAD VERNIETIGEN!

MAAR JULLIE HEBBEN NOG EEN KEUZE: JULLIE KUNNEN DE LEVENS VAN JULLIE KINDEREN EN VROUWEN SPAREN! JULLIE KUNNEN HET BLOEDBAD NOG VOORKOMEN!


KOM, KYLAL! WE MOETEN VOORKOMEN DAT ZE DE MENIOTE NOG LANGER TOESPREEKT! EEN AANVAL IS DE BESTE AFLEIDING! BEGRIJP JE ME, ORCHIDEE?
JA, HANS.. GA, LIEFSTE!

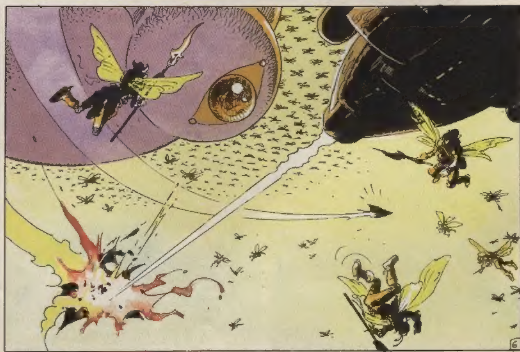


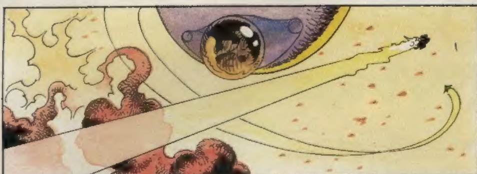

IK ZWEER PLECHTIG DAT IK JULLIE BESCHAVING EN JULLIE VRIJHEID ZAL RESPECTEREN! DE STAD ZAL AL HAAR VOORRECHTEN BEHOUDEN, EN MET NAME HET RECHT OP ZELFBESTUUR!


MAJESTEIT, UW LEVEN IS IN GEVAAR! DIE DWAAS VAN EEN HANS HEEFT EEN ZELFMOORDMISSIE ONDERNOMEN!
HIJ HEEFT ME ONDERBROKEN! HIJ HEEFT ZICH VEROORLOOFD MIJ TE ONDERBREKEN!


HA! HA! JE HEBT DE KONINGIN DE MOND GESNOERD!
JA, MAAR DAAR KOMT DE TEGENAANVAL OP ONS AF!















wordt vervolgd

DE SUPERHELDEN VEROVEREN EUROPA

De bekendste superhelden, *Superman* en *Batman*, ontstonden vijftig jaar geleden. De superheldenstrip beleefde in Amerika zijn grootste populariteit in de jaren vijftig en aan het einde van de jaren zestig. In Europa waren de namen van de Amerikaanse superhelden weliswaar bekend, maar erg populair zijn ze eigenlijk nooit geworden. Hoogstens op een indirecte manier: via de televisieseries die van Batman en de *Hulk* werden gemaakt. Bij Europese striplezers bestond een hardnekkig vooroordeel tegen de superheldenstrips. Ze werden over het algemeen gepubliceerd in goedkope, slecht gedrukte tijdschriftjes die een vergelijking met de duurdere Europese albums niet konden doorstaan.

De laatste jaren is die situatie radicaal veranderd. Een jonge generatie tekenaars haalde de bezem door de wereld van de superhelden. Hun werk kan de vergelijking met de beste Europese stripauteurs doorstaan. Bovendien is het prestige van de nieuwe Amerikaanse strip ook aan de uitgaven terug te zien, die met zorg en op goed papier zijn gedrukt, op allerlei formaten.

Ook het Europese publiek lijkt intussen warm te lopen voor deze 'nieuwe golf' Amerikaanse striptekenaars. Het afgelopen jaar kreeg *Les Gardiens*, zoals de strip *Watchmen* van Alan Moore en Dave Gibbons in het Frans heet, op het stripfestival in Angoulême de prijs voor het beste buitenlandse album. Op de Strip-3-daagse in Den Haag viel eenzelfde eer te beurt aan *Daredevil* van Bill Sienkiewicz en Frank Miller. Het is dus hoog tijd om ook in Kuifje aandacht te besteden aan deze nieuwe rage in de stripwereld en aan de belangrijkste auteurs van de nieuwe Amerikaanse superheldenstrip.

Batman neemt het recht in eigen hand

Metro

De meest opvallende figuur in de 'nieuwe golf' is **Frank Miller**, die niet alleen als tekenaar maar vooral ook als tekstschrijver actief is. De opleving van de superheldenstrip begon met zijn serie *De terugkeer van de Dark Knight*, die tegelijk het begin inluidde van een gekte waarvan het einde nog altijd niet in zicht is: *Batmania*, de Amerikaanse Batmanrage die sinds de film *Batman, the movie* ongekende vormen aanneemt.

Voordat Frank Miller Batman onder handen nam, leek de verbleekte superheld af te stevenen op een geruisloze pensionering. In **Batman, jaar een** ging Miller samen met tekenaar **David Mazzuchelli** terug naar het allereerste begin. In hun verhaal is niet Batman/Bruce Wayne de hoofdpersoon, maar commissaris Gordon. Hij arriveert als jonge inspecteur in Gotham City en wordt op het spoor van Batman gezet, die huishoudt in de onderwereld en ook de corrupte rijken van de stad het vuur na aan de schenen legt. *Batman, jaar een* is een strakke thriller in een adembenemend tempo, maar in de vierdelige cyclus **De terugkeer van de Dark Knight**, die Miller niet alleen schreef maar ook tekende, paste hij de figuur van Batman aan de moderne tijd aan. De Dark Knight is op leeftijd geraakt, maar zit nog altijd gevangen in zijn gewelddadige verleden. Hij beseft hoe klein het onderscheid is tussen hemzelf en de misdadigers die hij bestrijdt. Hij heeft het recht in eigen hand genomen, omdat hij niet anders kon: de wereld waarin hij leeft is corrupt en wordt door criminelen gecontroleerd.



Batman: the Dark Knight © 1986 DC Comics Inc.

De nachtmerrie-achtige wereld waarin Batman leeft, is een afschaduwing van de Amerikaanse samenleving van de jaren tachtig. Batmans extreme gedrag is een reactie op het gevoel van onveiligheid en machteloosheid dat het leven in de Amerikaanse steden oproept. De misdaad lijkt vrij spel te hebben en het wettelijk gezag doet daar weinig of niets tegen. Dan zit er niets anders op om, zoals Batman, naar geweld te grijpen en kwaad met kwaad te bestrijden. Het is een op z'n minst aanvechtbare opvatting, maar zelf zei Frank Miller daarover: "Batman haat criminelen, hij wil ze dood zien. Hij heeft zijn wortels in de angst, de angst die ik iedere keer voel als ik in New York in de metro rijd. Weet je, dat kan je echt woedend maken. Het kan ervoor zorgen dat je criminelen wilt zien sterven."

Twijfel

De verhalen van Frank Miller gaan telkens over dezelfde onderwerpen: macht en machteloosheid, schuld en boete, de onontkoombaarheid van het geweld. Zijn figuren zijn niet de gladgestreken superhelden van tien jaar geleden en hun aanhang, maar mensen van vlees en bloed. Ze worstelen met de problemen waarmee ze worden geconfronteerd. Soms worden ze gedwongen beslissingen te nemen, die onontkoombaar zijn maar die ze in hun hart afkeuren - of die hen op z'n minst met twijfel vervullen.

Die dubbelzinnigheid is ook terug te vinden in het *Daredevil*-verhaal **Liefde en oorlog**, dat Miller voor **Bill Sienckiewicz** schreef. Daarin bevrijdt de (blinde) superheld Daredevil de vrouw van een geleerde, maar wordt in weerwil van zichzelf verliefd op haar. De tekenaar van *Liefde en oorlog*, Bill Sienckiewicz, is de meest omstreden figuur van de nieuwe golf Amerikaanse stripauteurs. Volgens sommigen is hij een geniale vernieuwer die met be-

hulp van verschillende technieken en tekenstijlen een overdonderend resultaat weet te bereiken; anderen vinden hem een 'mislukte reclameillustrator' die geen maat kan houden. Momenteel werkt hij samen met de scenarist **Alan Moore**, schrijver van de klassiekers *De Killing Joke* en *Watchmen*.

Joker

Naast Frank Miller is het vooral deze Alan Moore die verantwoordelijk is voor de vernieuwing van de superheldenstrip. Samen met tekenaar **Brain Bolland** maakte hij het Batmanverhaal **De Killing Joke**, waarin de lijn van *De terugkeer van de Dark Knight* werd doorgetrokken. In Frank Millers verhaal was de Joker Batmans voornaamste tegenstander, als het prototype van de crimineel: zijn misdadigheid is ongeneeslijk, net als zijn waanzin. Bij de Joker is elk onderscheid tussen goed en kwaad weggevaagd. Daardoor is hij Batmans gevaarlijkste tegenstander.



Die lijn wordt in *De Killing Joke* doorgetrokken, maar Moore en Bolland volgen de Joker via flashbacks terug naar zijn verleden: de periode dat hij als een mislukte komiek probeerde zijn geld te verdienen en in de misdaad belandde. Bij een mislukte overval op een chemische fabriek wordt hij krankzinnig. In de visie van Moore en Bolland is de Joker ook zelf een slachtoffer en doet Batmans waanzin op sommige momenten niet onder voor de zijne.

Klad

Het voorlopige hoogtepunt van de nieuwe Amerikaanse superheldenstrips is **Watchmen** door Alan Moore en **David Gibbons**, een verhaal van zo'n 400 pagina's. Het speelt zich af in Amerika, maar de geschiedenis heeft op een subtiele manier een andere loop genomen. Superhelden blijken echt te bestaan en maken in *Watchmen* op allerlei manieren gebruik - en misbruik - van hun positie. Een van hen, Oxymandias, is rijk geworden door het verkopen van poppen die hemzelf en zijn tegenstanders voorstellen. Voor the Silk Spectre is haar reputatie als superheldin een middel om de voorpagina's te halen en zo de aandacht te vestigen op haar lucratieve carrière als fotomodel... Door een wetsbesluit in de jaren zeventig werden de superhelden echter gedwongen hun ware identiteit bekend te maken en sindsdien zit de klad in de gemaskerde misdaadbestrijding. Maar de superhelden zijn niet vergeten: aan het begin van het verhaal wordt een van de Watchmen, de Comedian, vermoord en vervolgens dreigen ook de anderen een voor een uitgeschakeld te worden. Om hun ondergang te voorkomen, moeten de Watchmen opnieuw in actie komen.

Aftakeling en verval

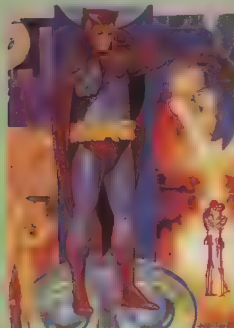
Het is geen opwekkend beeld dat

Moore en Gibbons van de Amerikaanse superhelden geven: hun figuren zijn egoïstisch, in de war en soms zelfs compleet gestoord. De Comedian bijvoorbeeld heeft zich in dienst van de Amerikaanse regering tijdens de Vietnamese oorlog vreselijk misdragen. De Amerikaanse samenleving die ze laten zien, staat op de rand van de afgrond: de Russen zijn na Afghanistan ook Pakistan binnengevallen en een kernoorlog lijkt onvermijdelijk.

Wanneer de Watchmen met veel geweld een rel neerslaan, vraagt Nite Owl vertwijfeld aan de Comedian: ''Maar het land valt uit elkaar. Wat gebeurt er met Amerika? En met de Amerikaanse droom?'' ''Waar geworden,'' antwoordt de Comedian, ''jij kijkt ernaar... Kom mee. Dan gaan we dat tuig eens echt hard aanpakken.''

De Watchmen zijn geen inspirerend voorbeeld voor jeugd, zoals de oude vertrouwde superhelden. Ze zijn alleen nog een symbool van aftakeling en verval.

Ironisch genoeg zijn Alan Moore en David Gibbons geen Amerikanen, maar Engelsen. David Gibbons: ''Ik zie Amerika als een exotische cultuur, als een exotisch land, ver weg. Vanuit dat perspectief benader je de werkelijkheid in Amerika waarschijnlijk beter dan wanneer je er leeft.''



Watchmen is een schitterend verhaal, dat je telkens opnieuw kunt lezen, want elke keer ontdek je nieuwe overeenkomsten, verwijzingen en kleine grapjes. Er is heel veel denkwerk en creativiteit in deze strip geïnvesteerd, die voorgoed een einde maakt aan het vooroordeel dat superheldenstrips bedoeld zijn voor luie lezers.

Hou de *Watchmen* in de gaten.

Watchmen © 1986, 1987 DC Comics Inc.

Watchmen: het einde van de Amerikaanse droom

Van alle albums die in dit artikel worden genoemd, zijn uitstekende Nederlandse edities verkrijgbaar. ***Batman jaar een*** *van Miller/Mazzucchelli kost ƒ 5,95/120 Bfr.,* ***De terugkeer van de Dark Knight*** *door Frank Miller kost ƒ 24,95/ong. 500 Bfr.,* ***De Killing Joke*** *door Moore/Bolland kost ƒ 9,95/195 Bfr.; alle drie uitgaven van Baldakijn Boeken in Naarden.* ***Dardevil, Liefde en oorlog*** *van Miller/Sienkiewicz kost ƒ 16,95/ong. 325 Bfr. en werd uitgegeven door Juniorpress in Naarden.* ***Watchmen*** *werd in zes erg mooie delen uitgegeven door Baldakijn Boeken; ze kosten ƒ 16,95/ong. 325 Bfr. per stuk.*



Bédu
B. de Groot

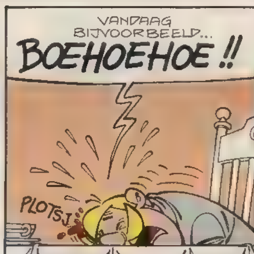
CLIFTON *EEN ENORM GEHEIM*





















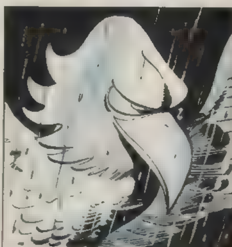


BÉDU & de GROOT

Sidney
Bom

JULIE, KLAARTJE, CECILE *DE VERMISTE*















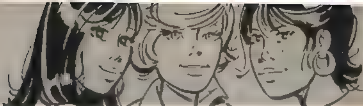








SAMENVATTING: Nadat Klaartje en Cécile ontsnapt zijn aan de «panne-excuus», zetten zij hun weg verder naar het bos! Maar ze worden overvallen door een onweer! Gelukkig zien ze in de verte de lichten van een huis.





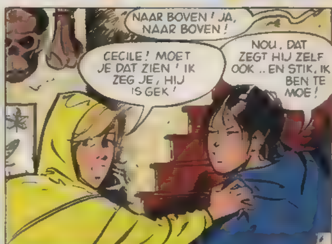




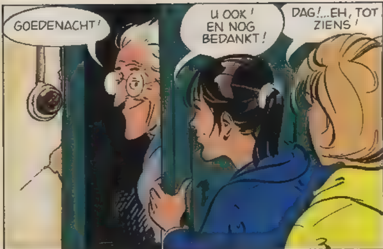









DAAR . HET IS WEL GROOT EN STOFFIG, MAAR
ZOALS WE ONS NU VOELEN, SLAPEN WE ZELFS OP EEN SPIJKERBED!
LAAT MIJ ER BUITEN!

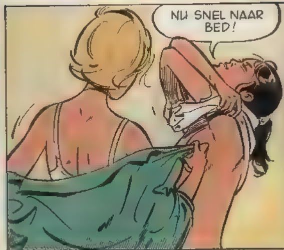

GOEDENACHT!
U OOK! EN NOG BEDANKT!
DAG!...EH, TOT ZIENS!

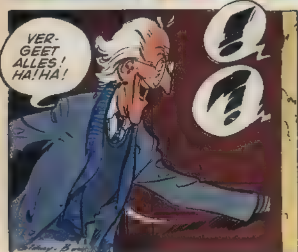

HOI!... EEN BED, EEN DAK, MUREN. IK WIST NIET MEER DAT DAT BESTOND!


WETEN JULLIE HOE ZE ME HIER IN DE BUURT NOEMEN? DE GEK! JA, MENEER HOLM, DE GEK IN DE TOREN, DE GEK VAN DE SCHAT! MAAR IK VERGEET ALLES. ALLES! HAHAHA!


GOEDENACHT!


OEF! HIJ MAAKT ME BANG! JOU NIET?
MAAK JE NIET DRUK! IK KEN DE KERELS, HOE OUD ZE OOK ZIJN. DEZE HIER DOET WEL VREEMD, MAAR HIJ IS NIET GEVAARLIJK.


NU SNEL NAAR BED!


VERGEET ALLES! HA! HA!


GOEDENACHT!


EH... VOLGENS MIJ IS HET EEN TYPE DAT ALTIJD HET LAATSTE WOORD WIL HEBBEN!
TOE, EEN GRAPJE!
NOU.
7

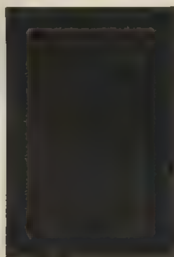
VLIEG
Spijsverterings systeem
Vrijheid of de dood!
DE MAATSCHAPPIJ IS EÉN GROOT GAT! VAL ER NIET IN!













wordt vervolgd

DEAD POETS SOCIETY



Aan het begin van het nieuwe jaar is het meestal rustig aan het filmfront. Weinig of geen spectaculaire films. Dat wil niet zeggen dat de films die nu uitgebracht worden, niet het bekijken waard zijn. Ik zou zelfs zeggen, integendeel. Persoonlijk lijkt het me of de wat betere films juist voor deze stille periode bewaard worden.

Het verhaal

Het gegeven speelt zich af in de herfst van 1959, ruim 30 jaar geleden dus, op de Welton Academy. Een beetje traditioneel instituut, gelegen in de rustieke omgeving van het heuvelachtige Vermont. Hier komt de Engelse professor John Keating opdraven, die les geeft op een manier die in geen schoolboek terug te vinden is. Hij doet dit op zo'n indrukwekkende wijze, dat de leerlingen hem niet meer zullen vergeten, al zouden ze het willen. Tenslotte is zelfmoord niet niks...

De acteurs

De Dead Poets Society, een groep die het contrast vormt met het burgerlijke Welton, houdt zich vaak op in een duistere grot waar geheime bijeenkomsten worden georganiseerd...
De groep bestaat uit zeven jongens, die gekozen werden uit - schrik niet - 500 gegadigden.
De keuze voor Robin Williams als de excentrieke professor John Keating was eenvoudiger. Wie deze dwaas één keer over het scherm heeft zien rollen (*Popeye, Good Morning, Vietnam* om maar wat te noemen), vergeet hem nooit meer. Als dit Popeyeachtige wezen in de film voorkomt, kun je er letterlijk en figuurlijk niet meer omheen.
Robin Williams, bouwjaar 1952, zegt dat iedereen op school wel 'ns het type leraar heeft gehad, of nog heeft, dat hij speelt: "Zo een die je meer geeft dan hij je leert! Ik zelf kan me twee of drie van dergelijke leraren herinneren. Wat ze je hebben geleerd, draag je de rest van je leven bij je."

De makers

Bij de meeste films lopen er meer mensen achter de camera dan ervoor. Zeggen de namen Paul Junger Witt en Tony Thomas je iets? Misschien niet. Zij zijn, zoals dat heet, de *executive producers* van de televisieseries *Golden Girls* en *Beauty and the Beast*. Voor beide series ontvingen ze in 1988 maar liefst 24 nominaties voor de Emmy (een hoge televisieonderscheiding).
Nu zijn ze de filmwereld ingedoken. "Het was," zegt Witt, "een onweerstaanbaar gegeven. Uniek. Het gaf ons de gelegenheid een film te maken die behalve onderhoudend, ook iets te zeggen had."

Conclusie

Het filmjaar begint goed met een film als *Dead Poets Society*. Geen spektakel, geen flitsende beelden, maar gewoon een goed geacteerde film. Gelukkig bestaan die nog...





Wie doet wat?

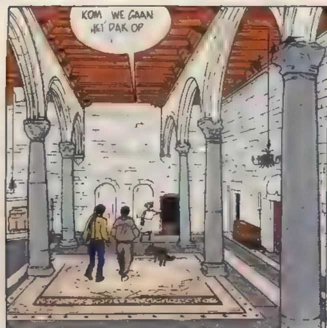
JOHN KEATING	ROBIN WILLIAMS
NEIL PERRY	ROBERT SEAN LEONARD
TODD ANDERSON	ETHAN HAWKE
regie	PETER WEIR
productie	STEVEN HAFT PAUL JUNGER WITT TONY THOMAS
scenario	TOM SCHULMAN
muziek	MAURICE JARRE

Rein van Willigen

B. Capo

LOIC FRANCŒUR

SAMENVATTING: Terwijl ze wachten op de professor Aphendi en de vergere verta ng van de tekst van Strabon aat Ariane haar vrienden de stad zien Maar w e s d e man d e Lo c schijnt te herkennen? En die graaf Distrikis, die regelmatig hun pad schijnt te kruisen?











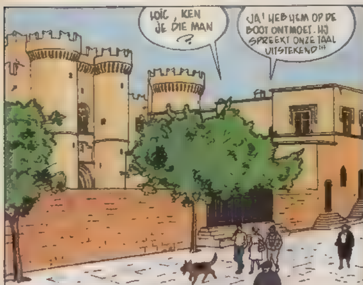






(1) GEGROET, BESTE VRIENDEN!

LOIC FRANCŒUR *DE TWEE ZONNEN VAN RHODOS*



















(1) DAG MEVROUW WEET U DE WEG NAAR HET ARIONOS PLEIN ?









(1) A.STUBLIEFT MEVROUW, WAAR IS HET ARIONOS PLEIN ?











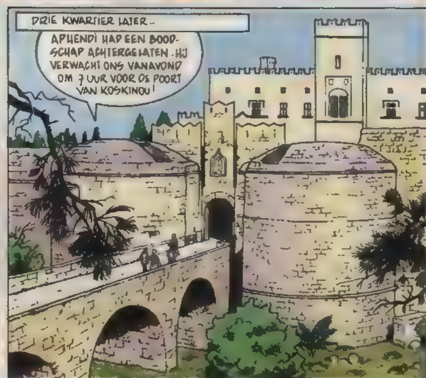

MAAR WAAR BLIJFT DAT VREEMDELING HATENDE STUK GASTHEER ?!?
ΚΑΦΕΝΕΙΟΝ

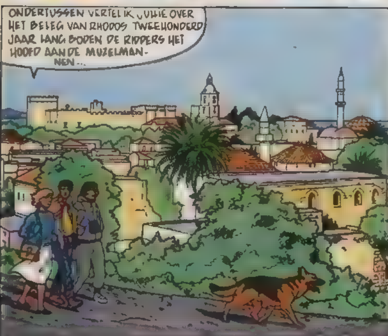

DE KOMST VAN ARIANE MAAKT EEN EIND AAN DIE ZOETZURE OVERPEINZING
AH, ARIANE ! HET IS AL TWEE UUR GELEDEN DAT IK TWEE TURKSE KOFFIE BESTELD HEB EN DIE KELNER MAG 'T DAN ZOGENAAMD HEBBEN BEGREPEN HIJ IS NOG STEEDS NIET KOMEN OPDAGEN

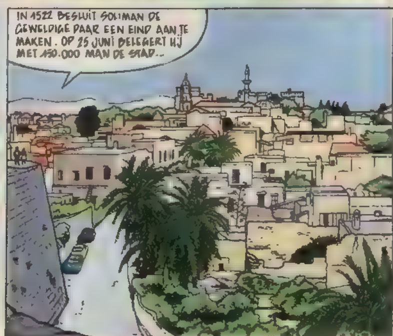

MAAR MARCO ! OCHI BETEKENT NEE ! EN IN GRIEKENLAND TURKSE KOFFIE BESTELLEN IS EEN REGELRECHTE BELEDIGING !!!


PARAKOLO, GARSONI, THA ITHELA DHIO METRIOUS KE MIA PORTOKALADA ME MEZEDES. ALSTUBLIEFT OBER, GRAAG TWEE KOFFIE MET WEINIG SUIKER EN EEN LIMONADE MET WAT HAPJES !
NE NÉ DHESPINIS AMESSOS !! JA, JUFFROUW HET KOMT ER AAN !


WAT EEN TAALTJE .. JA IS NEE EN NEE IS "OCHI" MET EEN HOOFDKNIK ! DAT IS DE OMGEKEERDE WERELD !
WEES NIET BOOS ! HIERNA GAAN WE DE VESTINGMUREN BEKIJKEN !


DRIE KWARTIER LATER..
APHENDI HAD EEN BOODSCHAP ACHTERGELATEN. HIJ VERWACHT ONS VANAVOND OM 7 UUR VOOR DE POORT VAN KOSKINOU !

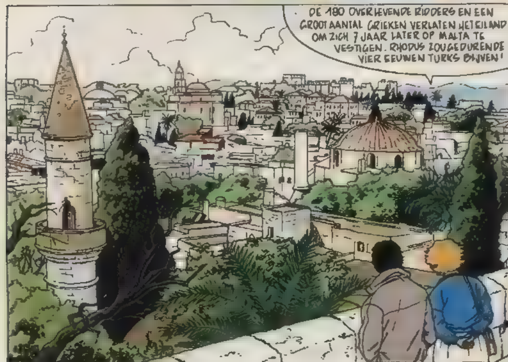

ONDERTUSSEN VERTEL IK JULLIE OVER HET BELEG VAN RHODOS. TWEEHONDERD JAAR LANG BODEN DE RIDDERS HET HOOFD AAN DE MUZELMANNEN..


IN 1522 BESLUIT SOLIMAN DE GEWELDIGE PAAR EEN EIND AAN TE MAKEN. OP 25 JUNI BELEGERT HIJ MET 150.000 MAN DE STAD..













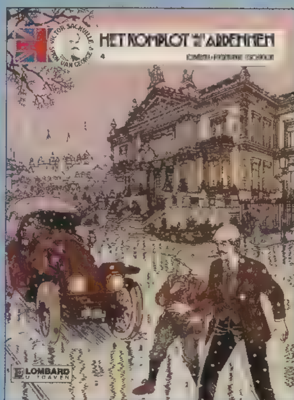






wordt vervolgd

STRIPNIEUWS



VICTOR SACKVILLE:
Het komplot van de Ardennen
door Carin, Borile en Rivière
album nr. 4
48 pagina's kleur



DOMMEL: De verdwaalde geest
door Dupa
album nr. 21
48 pagina's kleur





MADILA: Ruby Red
door Ch. De Spiegeleer
album nr. 2
48 pagina's kleur

Ze zijn pas verschenen!
Ze wachten op jullie!

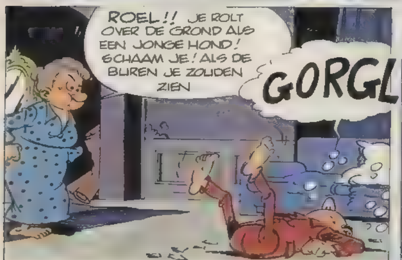
DE BROERTJES VLEGEL

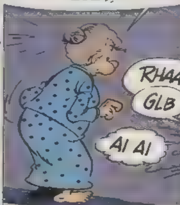
Phil

SAMENVATTING: Nadat ze zijn ontsnapt aan de piraten, komen onze vrienden het derde magische land binnen: Het omgekeerde land! Maar de tovenaar aldaar kan niets voor hen doen... Ondertussen, is de ongeruste Roel verplicht kalmeringspillen te slikken...









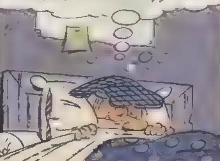




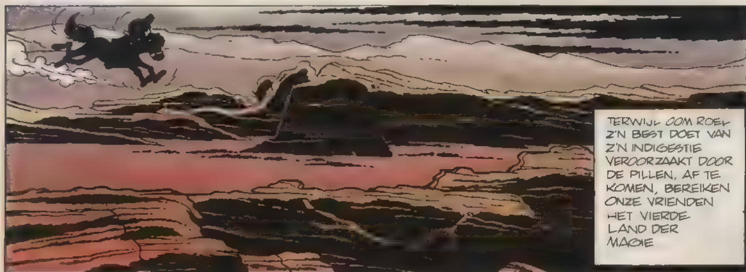




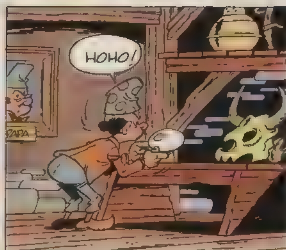







TERWIJL OOM ROEL Z'N BEST DOET VAN Z'N INDIGESTIE VEROORZAAKT DOOR DE PILLEN, AF TE KOMEN, BEREIKEN ONZE VRIENDEN HET VIERDE LAND DER MAGIE

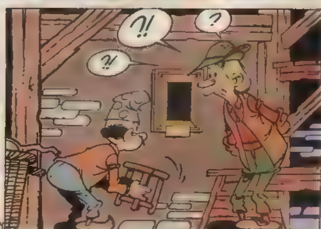

WAAR HUN AANWEZIGHEID NIET ONOPGEMERKT BLIJFT!...
ALLE BACCHUSKLANTEN VAN BEELZEBUB NOG AAN TOE! EEN SIDDERING IN M'N KRISTALLEN BOL! WAT IS ER AAN DE HAND?!

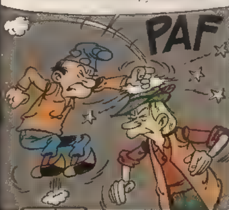

HOHO!


ALBERT JONGEN, IK HEB HET IDEE DAT WE BEZOEK KRIJGEN!
ECHT BOSS? ... REUZE LEUK!

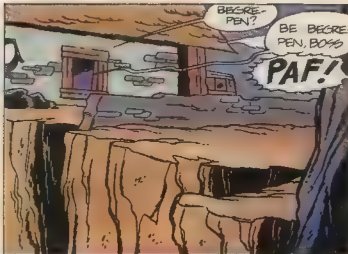

IK ZAL DE LOGEERKAMER KLAARMAKEN! WE NODIGEN ZE UIT VOOR HET ETEN!
HOPELIJK WETEN ZE IETS AF VAN HET VOETBALSPEL!

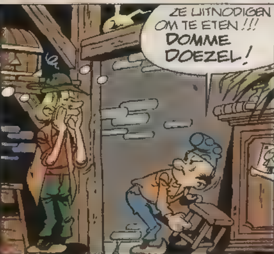

ALBERT JONGEN, BRENG EEN KRUKJE...
EEN KRUKJE, BOSS? WAAROM?
DAT ZIE JE ZO


?!
?
?!


DAT IS OM JE IN JE HOOFD TE STAMPEN DAT JE ME "MEESTER" MOET NOEMEN !!
PAF

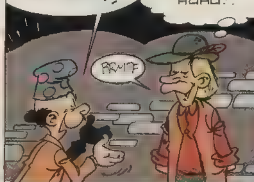

... EN DAT OM JE DUIDELIJK TE MAKEN DAT IK GRAAG ZOU WILLEN DAT JE JE MOND HIELD !


BEGRE-PEN?
BE BEGRE-PEN, BOSS
PAF!


ZE UITNODIGEN OM TE ETEN !!! DOMME DOEZEL !


ALBERT JONGEN, IK WEET DAT IN JOUW FAMILIE HET STOM ZIJN OVERGAAT VAN VADER OP ZOON... MAAR TOCH !..
STOM! STOM!.. EN DAT ALLEEN MAAR OMDAT IK ZEVEN KEER BEN GEZAKT VOOR M'N TOELATINGSEXAMEN !...

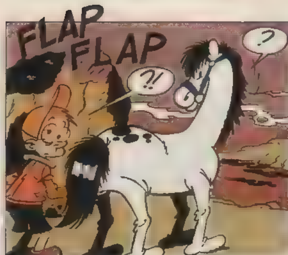

ZOLANG ALS JE ME KENT ZOU JE MOETEN WETEN DAT IK NOOIT VAN M'N LE-VEN AARDIG TEGEN ANDEREN BEN !
HIJ VER-GEET ERBIJ TE ZEGGEN DAT ER BIJ MIJ SPRAKE WAS VAN VERZACHTENDE OM-STANDIGHEDEN !

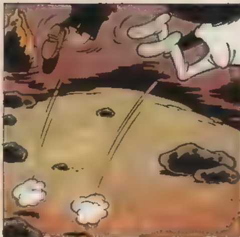

IK HEB EEN SLECHT KARAKTER ! IK BEN ECHT GEMEEN !!
... EN NOOIT TEVREDEN ! DAT LIEDJE KEN IK AL, HUHU !
BRMTF


DIE VREEMDELINGEN ONTVANG IK OP MIJN MANIER ! IK STUUR DE KNORDUIVELS OP ZE AF !
DE KNOR.. DE KNOR-DUIVELS ?!
OEPS

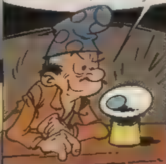

EN JAWEL ! NOG GEEN VIJF MINUTEN LATER VLIEGEN EEN STEL VREEMD UIT-ZIENDE MON-STERS DOOR DE LUCHT ...


KOM JE ER UIT?
NEE! DIT LAND IS GEWOONWEG EEN DOOLHOF! DAT WORDT GEEN MAKKIE!

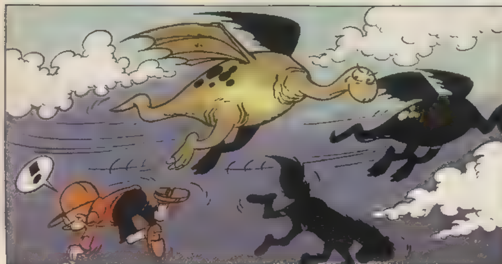

FLAP FLAP
?!
?

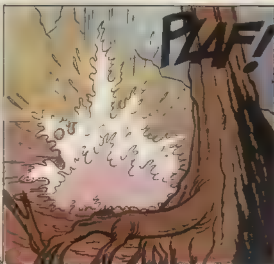





DIE STOMME GEVLEUGELDE GEVAARTES KOSTEN ME EEN KAPITAAL AAN VRETEN, MAAR ZE DOEN HUN WERK PRIMA, HOHO!




!


PLAF!



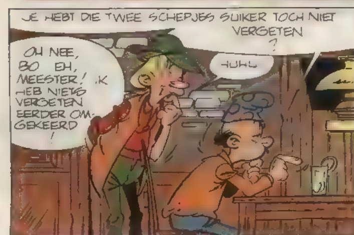












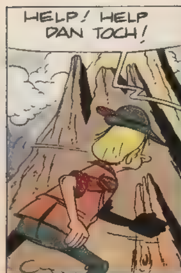


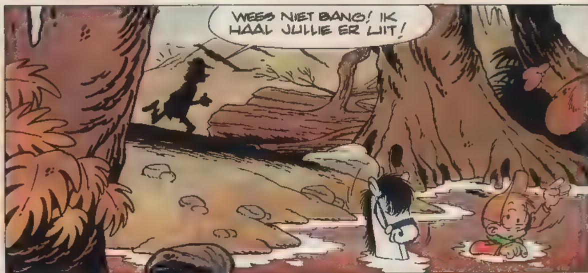


MINDER DAN 15 SEKONDEN LATER



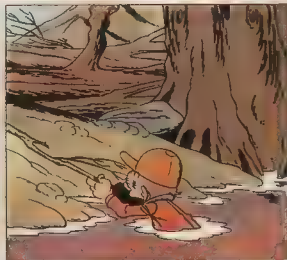



HELP! HELP DAN TOCH!


WEES NIET BANG! IK HAAL JULLIE ER UIT!



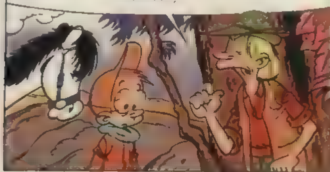

GRIJP DIE TAK VAST!




NU HET PAARD NOG!


EVEN LATER ...
U HEBT ONS HET LEVEN GERED! HOE KUNNEN WE U BEDANKEN, MENEER...?
ALBERT! MIJN NAAM IS ALBERT! IK BEN HET HULPJE VAN DE TOVENAAR DIE DIT LAND REGEERT! DIE ONMOGELIJKE HEERSER ZAG JULLIE IN ZIJN KRISTALLEN BOL AANKOMEN EN WILDE EEN BEETJE LOL MAKEN


GELUKKIG HEB IK DAT KUNNEN VOORKOMEN!!

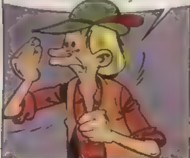

IK HEB EEN SLAAPMIDDEL IN Z'N LIEVE-LINGSDRANKJE GEDAAN... MAAR HIJ KAN ELK MOMENT WAKKER WORDEN... ALS IK JULLIE WAS ZOU IK MAAR MAKEN DAT IK WEG KWAM!

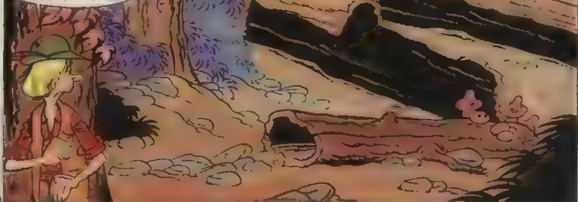

HEBBEN JULLIE EEN PLAATS WAAR JE HEEN KUNT?
JA, WE GAAN NAAR HET VIJFDE LAND DER MAGIE!


NAAR HET VIJFDE LAND DER MAGIE?! GELUKSVOGELS! DAAR WILDE IK ALTIJD AL ZO GRAAG HEEN!


WAAROM GAAT LI NIET MET ONS MEE?
NEE! DAT KAN IK NIET! ALS M'N BO EH, M'N MEESTER ME NIET VINDT ALS HIJ WAKKER WORDT, KRIJG IK KLAPPEN!!

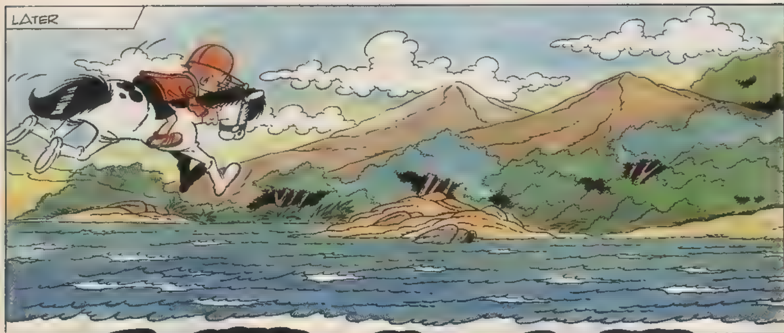

HOE KAN HIJ NOU KLAPPEN GEVEN ALS LI ER NIET BENT?!
WAT?! GOH, DA'S WAAR! DAAR HEB IK NIET AAN GEDACHT!

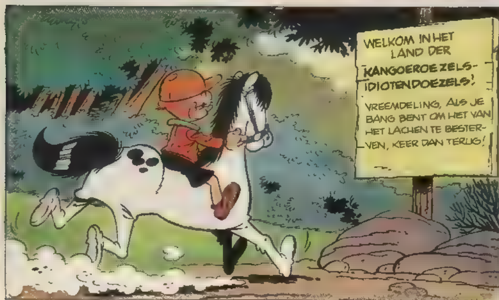

MAAR IK BLIJF TOCH MAAR HIER!... IK BEN ER NIET AAN GEWEND OM TE REIZEN, WEET JE! EN ALS IK ERGENS BEN WAAR IK DE WEG NIET WEET, VERDWAAL IK BESLIST!!


...IK VIND HET ZELFS MOEILIJK DE WEG NAAR HUIS TERUG TE VINDEN!




TOT ZIENS EN VEEL PLEZIER!
TOT ZIENS, ALBERT!







wordt vervolgd

Didgé

Mr EDOUARD

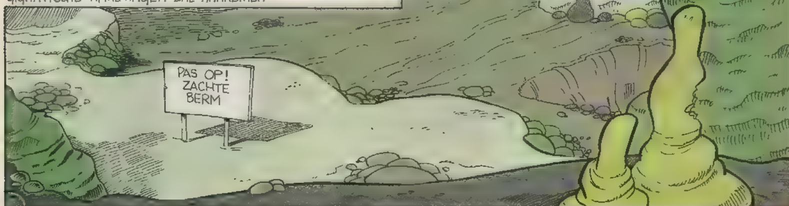




JA, U! IN UW LONGEN WORDEN DE CELLEN OVERSPOELD DOOR EEN ZWARTE TEERGOLF! KIJK ZELF MAAR!

121A-

...EN UW MAAG IS ER NIET VEEL BETER AAN TOE: DAAR KOMT EEN ENORME ZWEER TOT ONTWIKKELING, DIE BINNENKORT GIGANTISCHE AFMETINGEN ZAL AANNEMEN!



UW BOTTEN LIJDEN AAN KALKGEBREK. OVER EEN HALF JAAR STORT DE HELE BOEL IN ELKAAR! EN DA'S NIET BEST, WANT UW SPIEREN ZIJN TOTAAL VERSLAPT!



EN OVER UW LEVER ZULLEN WE 'T MAAR HELEMAAL NIET HEBBEN. DAAR HEEFT DE SCLEROSE MEEDOGENLOOS TOEGESLAGEN..



121B-



DIDGÉ 88 *

T. Cayman
Bom

SILVESTER VAN ROCHEFORT *WATER EN BLOED*

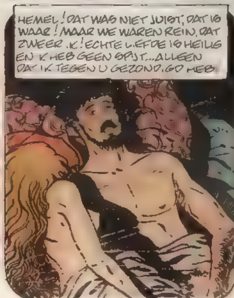














SAMENVATTING: Op aanraden van Broeder Guy, vraagt de Abt aan Illya om zijn lessen in het gevecht te staken en herinnert hem eraan dat hij geen monnik-soldaat meer is! De beelden van het verleden verschijnen voor de ogen van de oud-Tempelier




















HI! HI! HI!
MAAR DAN MOET JE EERST GROEIEN EN OM TE GROEIEN MOET JE ETEN. HUP AAN TAFEL!




DE DAGEN GAAN VOORBIJ. SILVESTER VERWIJDERT ZICH ZICH STEEDS VERDER VAN HET KLOOSTER.
EEN KONIJN! KIJK!
WEES GEZEGEND, MIJN ZOON! EVENALS DIE DIERTJES!


DE THEORIEËN VAN ERATOSTHENES OVER HET ROND ZIJN VAN DE AARDE SCHIJNEN JE NIET TE BOEIEN, MIJN ZOON!
OH... EH... NEEM ME NIET KWALIJK!


OCH! VOOR MIJ IS HET DUIDELIJK! JE ZULT NOOIT EEN GELEERDE WORDEN. MAAR JE GEHEUGEN IS ERG GOED EN MISSCHIEN HERINNER JE JE NOG DATGENE WAT JE NIET GELEERD HEBT. WIE WEET?


ALLEEN DE WAPENS BOEIEN HEM STEEDS MEER.
HE, KALM AAN JONGEN! IK BEN GEEN ECHTE VIJAND!


ILLYA HEEFT HEM AL ZIJN GEHEIMEN BIJGEBRACHT. ZO KAN HIJ ZONDER WAPENS EEN MENS DODEN!
DOOR ZO OP DE OREN TE SLAAN STROOMT ER LUCHT IN DE HERSENEN BINNEN EN VALT JE TEGENSTANDER DOOD OP DE GROND!
MAAR... MAAR DAT IS WALGELIJK, ILLYA!


JA MAAR HET GEEFT JE DE KANS JE LEVEN TE REDDEN. EN OOK DAT VAN DEGENEN WAAR JE VAN HOUDT..
...EN DAT VAN DEGENEN DIE IK HAAT TE NEMEN.


DIE OPMERKING PAST JE NIET: STEEDS WEER DIE WRAAK, HÈ?
JA...


HMMM...

HET KLOPPEN OP DE POORT VAN HET KLOOSTER OP EEN LENTEAVOND IN 1178 ZAL Z'N LOT BEPALEN.

ZEG, Z'IJN DIE VERVLOEKTE MONNIKEN HUN SPREEKWOORDELIJKE GASTVRIJHEID VERGETEN ?

HET IS LAAT, ZE LATEN ZEKER DE WIJN BEZINKEN, DIE OVERIGENS PRIMA IS, ZEGT MEN !...

WIE IS DAAR ?

BRENG ONZE PAARDEN NAAR DE STAL, VERZORG ZE EN LAAT HET VUUR IN DE KEUKEN OPRAKELEN. WE HEBBEN HONGER EN DORST !

OH !... TEMPELIERS !

HET IS TIJD VOOR ONZE MIS, MAAR GAAT U NAAR DE REFTER, DAAR ZAL BROEDER ANSELME U BEDIENEN. VADER ABT KOMT ZO NAAR U TOE.

PRIMA ! WIE IS DAT ?

DAT IS SILVESTER ! DIE WEET BIJNA NET ZOVEEL VAN DE KEUKENGEHEIMEN AF ALS IK !

HM... VREEMD... HIJ HEEFT NIET DE GESTALTE OM BIJ DE OVEN TE WERKEN...

EN TERWIJL BROEDER ANSELME DRUK BEZIG IS...

TEMPELIERS ! DAAR HOUD IK NIET VAN, MAAR GOED, ZE HEBBEN OOK EEN MAAG DIE GEVULD MOET WORDEN !

36.

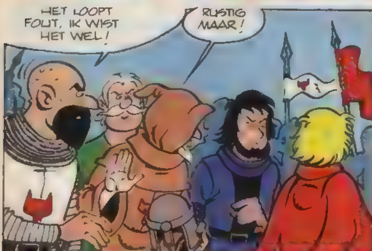
wordt vervolgd

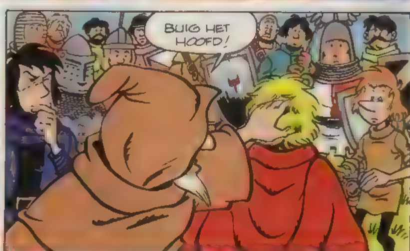
B. Disano
J.-Cl. Smit-le-Bénédicte

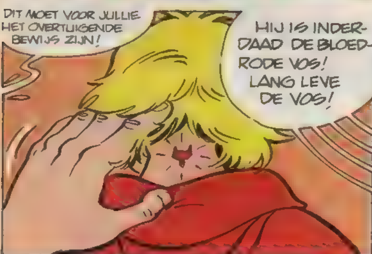
DE JONGE REINOUT *DE BLOEDRODE VOS*

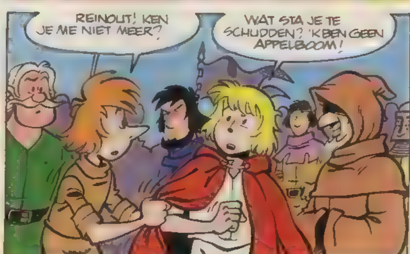


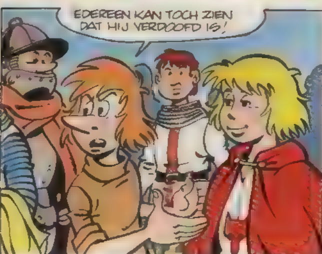








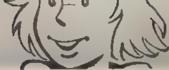




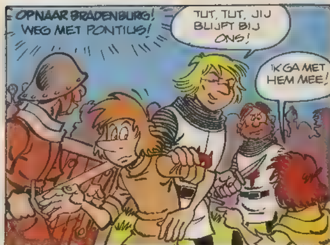


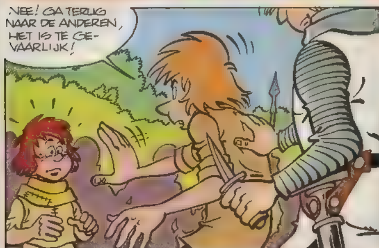


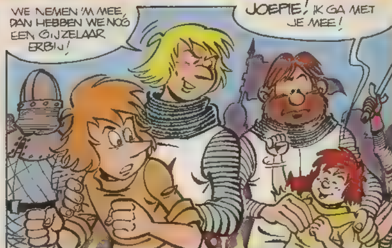
SAMENVATTING: De baron en de vreemde monnik hebben Re nout gedrogeerd, en nadat ze hem een vos in de nek hebben getatoeërd, laten ze hem doorgaan voor de Bloedrode Vos! Maar Muss, die zich bij hen heeft gevoegd, herkent zijn vriend en dreigt hun plannen te doorkruisen. .



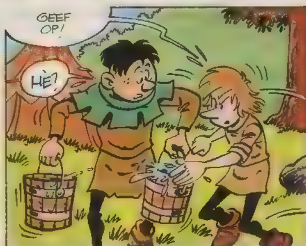


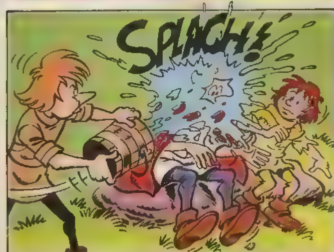




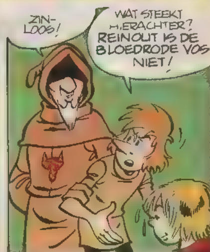












26.

Lees het vervolg blz. 42

Dupa

DOMMEL







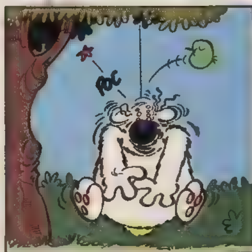

HIER!


LIG-
GEN!!

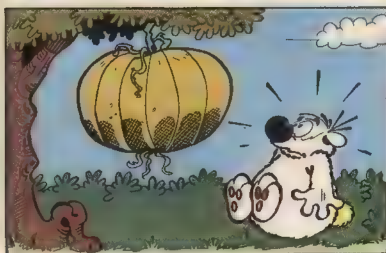

EN SNEL
WAT!!

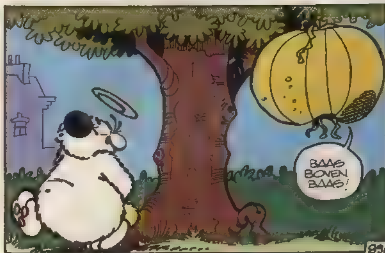

OF IK MAAK
ME BOOS!!...


ER ZIT NOG MAAR ÉÉN DING
OP: EEN KETTINGZAAG
KOPEN.


POC

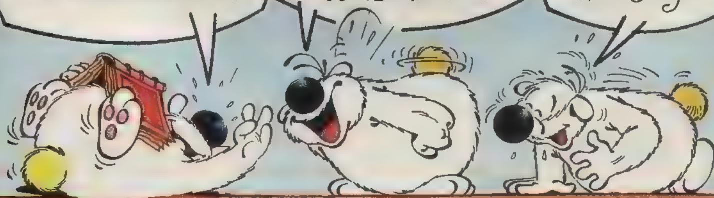

LAGE WRAAK VAN EEN
LAFFE APPEL
FROT
FROT
WAT HANGT
ME NU NOG
BOVEN HET
HOOFD?




BAAS
BOVEN
BAAS!
896

NIEUW!





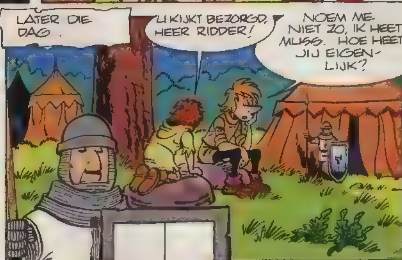
Dommel–Tweemaandelijkstijdschrift–40pagina'skleur–V.P.90 BF/4,50 Fl.–nr.1is verschenen op 15/12/89

DE JONGE REINOUT

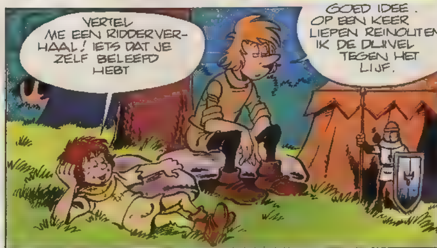




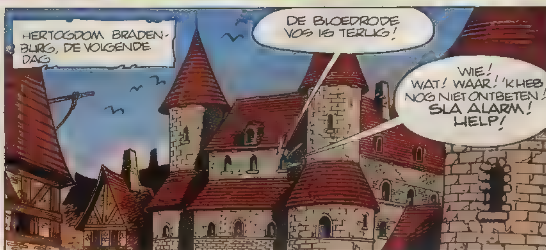
































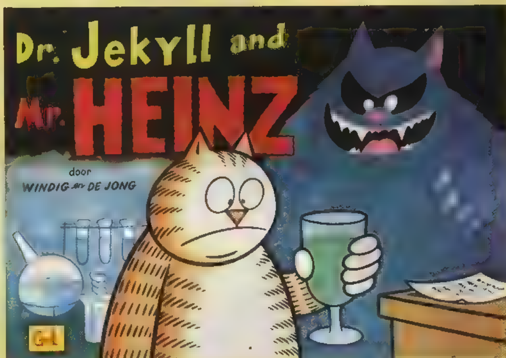
28.

Lees het vervolg blz. 46

Stripnieuwtjes

HEINZ: BRUTAAL EN EEN BEETJE DOM

Heinz is een van de populairste krantestrips in Nederland en intussen ook in België, waar de strip in het dagblad het Volk verschijnt. Er zijn inmiddels vier boeken van _Heinz_. Deel vier heet _Te gek Heinz_ en binnenkort verschijnt deel vijf: _Dr. Jekyll en Mr. Heinz_. De strip wordt getekend door René Windig en Eddie de Jong. Onder de naam _Gezellig & Leuk_ zijn ze bovendien ook de uitgever van hun eigen boeken, en van het werk van enkele andere tekenaars zoals Aart Clerkx en Paul Bodoni. Hun meest recente uitgave is _Taco Zip_ van het Belgische duo Fritzgerald & Crombeecke.



De naam *Heinz* werd geleend van René Windigs eigen kat. De echte Heinz is inmiddels overleden, maar de stripkat is nog lang niet door z'n negen levens heen.

Lijkt Heinz op je eigen kat?

René Windig: "Ja, het was ook zo'n zacht rooie met strepen. Brutaal en tegelijk een beetje dom."

Eddie de Jong: "In het begin was Heinz echt stout. Een rotkat, maar langzamerhand gaan de scherpe kantjes er wat af. Niet dat ie wijzer wordt... maar het is een soort overlevingsdrang die bij katten sterk aanwezig is."

Heinz komt in allerlei situaties terecht die niet typisch bij katten horen. Hij gaat bijvoorbeeld uit liefdesverdriet in het Vreemdelingenlegioen...

R.W.: "Ja, het is ook helemaal geen kattestrip. Dat zeggen mensen wel 'ns: alweer een kattestrip. Dat klopt niet, en bovendien... Je zegt toch ook niet: alweer een mensenstrip?"

E.d.J.: "Je stopt er toch altijd iets van je eigen karakter in, en van het karakter van je favoriete stripfiguren. Donald Duck, Felix the Cat..."

Kun je ook aanwijzen welke eigenschappen hij van ieder van jullie afzonderlijk heeft meegekregen?

R.W.: "Misschien wel... maar daarvoor heb je een team van psychologen nodig (lacht). Temeer omdat we nogal op elkaar lijken."

Jullie tekenen de strip samen, en voor buitenstaanders is het niet te zien wie wat heeft getekend. Jullie hebben geen rolverdeling afgesproken?

E.d.J.: "Meestal werken we zoals het uitkomt. We hadden 'ns een keer de afspraak gemaakt over de achtergronden. Als het dode dingen, voorwerpen waren zou ik het doen en als het levende dingen waren, zoals figuurtjes of bloemen, zou René het tekenen. Maar met die haringkar van de visboer bijvoorbeeld kwamen we al in moeilijkheden..."

R.W.: "Het werd echt een heet hangijzer, want er kwamen nogal veel haringen in de strip voor. Allebei weigerden we die te tekenen. Ik zei dat ze dood waren, dat het eten was. Maar Eddie hield vol dat het vissen waren."

E.d.J.: "Momenteel werken we zo: we zitten allebei te schetsen. De een begint, de ander neemt het over en voegt iets toe. Zo gaat het heen en weer tot we allebei tevreden zijn over de schets. Dan beginnen we ook weer samen te inkten."

Op die manier houden jullie elkaar in evenwicht?

R.W.: "Ja, je bent elkaar criticus..."

E.d.J.: "... en bewonderaar" (lacht).

Het zou dus kunnen dat een van beiden bijvoorbeeld een paar weken weg is en dat de ander ondertussen in z'n eentje doorwerkt?

R.W.: "Dat is ook regelmatig gebeurd - en zonder dat iemand het merkte."

P.v.O.

DE JONGE REINOUT

























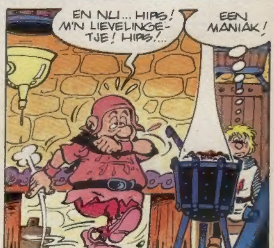












30-

wordt vervolgd

Roba

BOLLIE EN BILLIE *DE HOND IS DE BESTE VRIEND VAN DE MENS...*





















